

ע"פ 28809/07/22 - יעקב ואקנין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 28809-07-22 ואקנין נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 306656/2021

בפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופט העמית צלקובניק
כבוד השופט ארד-אילון
מערער יעקב ואקנין ע"י ב"כ עוה"ד אלון קריטי
נגד מדינת ישראל באמצעות פמ"מ (פלילי) וע"י ב"כ עוה"ד
משיבה ליאת גלבוש

פסק דין

השופט ארד-אילון:

- לפנינו ערעור על הכרעת-הדין של בית משפט השלום בת"פ 10229-04-21 (כבוד השופט ארז מלמד) מיום 27.4.22, בגדרו הורשע המערער בעבירת איומים בהתאם לסעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ונגזר עליו עונש של 4 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 2000 ₪, פיצוי ל"מתלונן", נווה בוארון, וכן התחייבות על סך 2000 ש"ח להימנע מכל עבירת אלימות לרבות איומים למשך 3 שנים.
- הערעור מכוון כלפי הכרעת הדין, ועיקרו בהתפרסותה של עבירת האיומים בנסיבות שבהן דברי האיום נאמרו באוזני אדם אחד כדי לאיים על אדם אחר, שלא נכח במקום, ושהדברים לא הובאו לידיעתו גם לאחר מעשה (ראו: רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל (2006)).
- בתמצית, טוען המערער, שהדברים לא היו אלא ביטוי של מצוקה ולא הגיעו לכדי 'איומים' כמובנם בדין; שהם לא לוו בכוונה להפחיד או להקניט את המאויים ולא את השומע; ושהם לא נקלטו על ידי המאויים. בנסיבות אלו לא נעברה עבירה, ולחלופין מדובר בזוטי דברים.
- המערער הוא אביה של ליזה, שהיתה נשואה בעת הרלוונטית לנווה בוארון. אוריאל הוא גיסו של נווה, הנשוי לאחותו, אורית. בעת הרלוונטית התקיימה הידברות בין המערער לאביו של נווה, יצחק בוארון, בכל הקשור לגירושיהם של ליזה ונווה, ומחלוקת נקודתית בקשר לכך (שפרטיה אינם דרושים לענייננו), הובילה למפגש בו נאמרו הדברים שעומדים במרכז כתב האישום, ושבינם הורשע המערער.
- בכתב האישום הוגדר נווה כ"המתלונן", ונטען כי הרקע לאירועים הוא סירובו של נווה לחתום על הסכם הגירושין עם ליזה. ואלו העובדות שיוחסו למערער:

"1. בתאריך 25.3.2021, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, סמוך לבית הכנסת

בשכונת נווה דקלים בעיר ראשון לציון, נפגשו הנאשם ואוריאל לבקשתו של הנאשם. באותן נסיבות, אמר הנאשם לאוריאל כי אם הם לא רוצים שהוריו של המתלונן יחליפו לו חיתולים בלילה אז שיזדרזו עם החתימה. בתגובה, ביקש אוריאל מהנאשם להירגע. או אז אמר הנאשם כי אינו נסער והוסיף 'אם אני אצטרך למות בשביל הבת שלי אני אמות וגם אנשים אחרים'.

2. במעשיו המתוארים איום הנאשם בפגיעה שלא כדין בגופו ובחירותו של המתלונן בכוונה להפחיד או להקניט את אוריאל.

5. חשוב להדגיש כבר בראשית הדברים, שבמהלך המשפט, המחלוקת התמקדה באיומיו של המערער כלפי נווה, "המתלונן", והמערער אף חויב לפצותו בגזר הדין. בשום שלב לא נטען כלפי המערער שבדבריו איום על אוריאל או על יצחק, אביו של נווה.

עוד חשוב להדגיש, שלא נטען בכתב האישום, ולא הובאה כל ראיה, שנווה ידע בשלב כלשהו על דברי האיום של המערער, לא מכלי ראשון, מהמערער, ולא מכלי שני.

6. בתשובתו לאישום, הודה המערער במפגש האמור עם אוריאל, אך כפר בכך שהשמיע את האמירות המאיימות. הוא הוסיף, שמדובר בשקרים שנועדו **"להסוות את התנהגותו הבריונית של אוריאל עצמו, שכן ביום 27.3.21 הוא הסיג גבול לבית הנאשם ותקף אורחים שהיו בשטח ביתו של הנאשם."**

7. עדי התביעה הרשומים בכתב האישום הם אביו של נווה, מר יצחק בוארון, אוריאל, נווה ושני שוטרים. במהלך המשפט התביעה לא העידה את נווה. במהלך המשפט העידה גם אורית הראל, אחותו של נווה ורעייתו של אוריאל, לאחר שבקשת התביעה לצרפה לרשימת העדים בדרך של תיקון כתב האישום התקבלה (11.10.21).

8. כפי שפירט בית משפט קמא, אוריאל העיד על המפגש, אמר שהוא חיבק את המערער וביקש להרגיעו, והוסיף **"לא לקחתי את זה קשה וללכת למשטרה כי הוא היה נסער. זה מתוך התרגשות. לא חשבת לקחת את זה למקום קיצוני."**

אוריאל העיד שסמוך לאחר המפגש, סיפר לרעייתו ולהוריה על דבריו של המערער, והעיד על עצמו שבמהלך השיחה עמם לא היה "נסער" (פרוטוקול 12.10.22 ע' 13). הוא לא העיד שמסר את הדברים לנווה.

אוריאל התייחס לתשובת המערער לאישום באשר להגעתו לבית המערער ביום 27.3.21. לדבריו, יומיים לאחר המפגש בבית הכנסת, אמר לו נווה שהוא הותקף בביתו, ושהתוקפים הגיעו מטעמו של המערער. לאור זאת, הלכו אוריאל ורעייתו לביתו של המערער בשבת, ללא הודעה מוקדמת (זה המפגש אליו התייחס המערער בתשובתו לאישום).

על המפגש בביתו של המערער מסר אוריאל, שהוא עצמו היה נסער, "קצת סהרורי", אך הגיע כדי לשוחח עם המערער, ולא כדי להגיע לקטטה. בכניסתו לחצר, יחד עם אשתו, הוא אחז בסכין פלסטיק, אשר לדבריו משמשת לפתיחת השער ללא הפעלת חשמל בשל השבת. כשנכנס שמט את הסכין, ושאל היכן המערער, ובתגובה הותקף על ידי מספר אנשים (שלא העידו). אין מחלוקת שהמערער עצמו לא היה נוכח באירוע זה.

לאחר אירוע זה נחקר אוריאל במשטרה בחשד להסגת גבול, והגיש תלונה על כך שהותקף בביתו של המערער, ועל האיומים במפגש בבית הכנסת.

9. אביו של נווה, יצחק, העיד שאוריאל סיפר לו ולרעייתו על דברי האיום שאמר המערער אך לא הגיש תלונה בשל השבת. הוא פנה למשטרה רק ביום 29.3.21 (לאחר המפגש של אוריאל בבית המערער) והתלונן על תקיפתו של נווה. בהודעתו זו במשטרה לא מסר דבר על האיומים דנן, עליהם שמע ביום 25.3.21. עוד העיד, שלפי דברי אוריאל, בעת שהמערער אמר את דברי האיום, הוא היה בצער גדול על גירושי בתו ובכה. גם יצחק לא העיד שהעביר את דברי האיום לנווה.

10. רעייתו של אוריאל, אורית, העידה אף היא על כך ששמעה על דברי האיום מאוריאל, ואף היא לא העידה שמסרה את הדברים לנווה.

כך, איש משלושת עדי התביעה לא העיד, שסיפר על דברי האיום לנווה. כאמור, נווה לא העיד במשפט, וממילא לא הובאה כל ראיה שהאיומים הובאו לידיעתו.

11. המערער העיד להגנתו שלאחר נישואי בתו עם נווה, היא טענה, שהוא מאיים עליה ומתנהג בצורה מוזרה. שלוש פעמים היא שבה לביתה, ובפעם הרביעית המערער שוחח עם נווה אבל "האדם היה הזוי. דיבר דברים קשים מאוד." (פרוטוקול 15.12.21 ע' 7). לאחר שהתברר לו, שנווה סובל מבעיה נפשית, הוא שוחח עם אביו של נווה כדי לקדם את גירושי בני הזוג בהסכמה וללא תביעות הדדיות.

המערער הכחיש שאמר את דברי האיום שיוחסו לו, ואמר שהוא לא כעס ולא כועס על נווה ועל אביו.

כשנשאל מדוע אוריאל ישקר באשר לדברים אלה, השיב: "הוא בא אלי כעבור כמה ימים הביתה, פרץ את הדלת בסכין בצעקות של רציחות ואיומים, וכנראה שאנשים שהיו בבית תקפו אותו. התלונה שלו נגדי היא כדי להצדיק את מעשיו מיומיים קודם. זה ברור וחשוף לעין. חוץ מזה, מה שנאמר, גם אם נצא מתוך נקודת הנחה ... מה נאמר שם? לא מדובר על כנופית מחסלים?" (פרוטוקול 15.12.21 ע' 9).

הכרעת הדין

12. בית משפט קמא קבע כי עדותו של אוריאל על הדברים שאמר המערער במפגש ליד בית הכנסת היתה מהימנה, מדויקת, צמודה לעובדות ללא הפרזה או הגזמה, וכי לא מדובר בנסיון להשחיר את פניו של המערער בשל האירוע, שבו אוריאל הגיע עם רעייתו לבית המערער כשהם נסערים והותקף שם. הגעה זו, נקבע, נעשתה "מייד לאחר שנווה הותקף על ידי מי שטען כי הגיע מטעם הנאשם".

לכך הוסיף בית משפט קמא כי "בנוסף, בל נשכח, המסר המאיים בסופו של יום יצא אל הפועל והתממש, עת הגיעו לביתו של נווה יומיים לאחר מפגשם של הנאשם ואוריאל, שני פורעי חוק, ותקפו את נווה, לא לפני שציינו 'שקיקו שזה הכינוי של הנאשם שלח אותם'."

13. בית משפט קמא קבע, כי יצחק ואורית מסרו גרסאות התואמות זו את זו באשר לדברים שאמר להם אוריאל על דברי איום שאמר לו המערער בבית הכנסת, ובשל כך שהדברים נאמרו להם על ידי המערער באופן ספונטני ומידי, הרי שהם קבילים לאמיתות תוכנם.

14. באשר לטענה בדבר שיהוי במסירת התלונה על האיומים, קיבל בית המשפט את דבריו של מר בוארון שהוא עשה כן כדי להימנע מחילול השבת וכדי לא למנוע את ערוץ התקשורת בין אוריאל למערער.

15. בית משפט קמא קבע, שעדותו של המערער לא הותירה רושם מהימן, ושטענת המערער לפיה גרסת האיומים עלתה רק כדי להצדיק את התנהגותו של אוריאל בביתו, אינה מתיישבת עם תמונת הראיות

הכוללת.

16. בית משפט קמא הדגיש שהכחשת המערער את הדברים, אינה מתיישבת עם "סערת הרגשות שאחזה באוריאל" שבעטיה מיהר לספר את הדבר לבני המשפחה.

כן שקל בית המשפט לחובת המערער את דבריו שהיה בהם משום הקלת ראש במלל המאיים.

17. על כן מצא בית משפט קמא, שהדברים שיוחסו למערער נאמרו על ידו, ושלפי תוכנם הם מקיימים את היסוד של איום פלילי. לנוכח העובדה שהדברים נאמרו לאוריאל ועסקו במערער, הוסיף בית משפט קמא וקבע כי "הנאשם אף היה מודע להשפעת התנהלותו על המתלונן ולכך שהאחרון יחוש מאוים מהמלל המאיים."

טענות הצדדים

18. כאמור, בבית משפט קמא, מיקד המערער את הגנתו בטענה, שלא אמר את הדברים המאיימים, וטענתו נדחתה.

בכתב הערעור המפורט, המערער לא השיג על קביעתו של בית משפט קמא לפיה אמר לאוריאל את הדברים שיוחסו לו בכתב האישום במפגש ביניהם ליד בית הכנסת ביום 25.3.21. בדיון שבפנינו, טען ב"כ המערער גם באשר לקביעות העובדתיות האמורות, אם כי לא העמיד חזית מבוססת, שיש בה כדי להצדיק התערבות בהן.

ובדין כך. מדובר בקביעות מהימנות מובהקות, והלכה היא שבית משפט שלערעור אינו נוהג להתערב בקביעות מעין אלה, ובוודאי כשהן מבוססות על התרשמות בלתי אמצעית משני העדים שנכחו במפגש, המערער ואוריאל.

המערער טען בהקשר זה, שלא היה מקום לקבל את עדויותיהם של אורית ושל יצחק באשר למה ששמעו מאוריאל על דברי האיום כראיה לאמיתות תוכנם. אכן, אוריאל לא היה המאום, וממילא דבריו לא היו "אמרה של קרבן אלימות", ולא היה מקום לקבל את העדויות המשניות כחריג לכלל בדבר עדות שמיעה.

אולם, משההכרעה מבוססת על ממצאי מהימנות, גם ללא הסתמכות זו, אין מקום להתערב בקביעתו של בית-המשפט קמא לפיה, הביטוי המאיים המיוחס בכתב האישום, אכן נאמר על-ידי המערער במפגש בבית הכנסת.

19. בערעור הציג המערער שורה של טענות, שחלקן לא הועלו כלל בבית משפט קמא וחלקן הועלו באופן לא ממצה. כך, טען שהדברים האמורים, לא מקיימים את היסוד של "שלא כדן", הנדרש בעבירות האיומים, שכן הם נאמרו כביטוי של מצוקתו של המערער.

בדברי האיום נכללה, למעשה, טענה שהוא יתאבד, וטענה זו אינה מהווה איום על נווה.

20. המערער טען, שקביעתו של בית משפט קמא ביחס לטענה שנווה הותקף בביתו ולכן ש"המסר המאיים בסופו של יום יצא אל הפועל והתממש", אשר הובאה כמעין חיזוק לכך שמדובר היה באיומים, נקבעה ללא בסיס בראיות שהובאו.

כבר עתה ראוי להבהיר, שיש טעם בטענה זו. מקורה של הטענה, בדברים שאמר אוריאל על דברים ששמע מנווה. התביעה לא זימנה את נווה להעיד, וממילא לא הובאה ראיה ישירה באשר לתקיפה. אוריאל ועדי התביעה הנוספים לא נכחו בתקיפה כזו, לא יכולים להעיד שהיא אכן התקיימה ואין להם כל ידיעה מי הם התוקפים ומי שלח אותם. משכך אירוע התקיפה האמור לא הוכח כנדרש במשפט פלילי, ולא היה מקום

להשתית עליו ממצא לחובת המערער.

21. המערער טען, שאף שהדברים שבאמירתם הורשע הם "דברים בוטים ומקוממים", הרי שאוריאל העיד במשפט: **"לא לקחתי את זה קשה וללכת למשטרה כי הוא היה נסער. זה מתוך התרגשות"**, ומכאן שלא ראה בהם בזמן אמת כאיומים.

עוד טען המערער, שהתלונה על האיומים הוגשה לא למחרת ולא אחרי יומיים (בצאת השבת), אלא רק במהלך החקירות, ולאחר שאוריאל נחקר באזהרה בגין הסגת גבול לביתו של המערער.

22. המערער טען שלא מתקיים היסוד הנפשי הנדרש של כוונה להפחיד או להקניט את האדם המאויים, קרי את נווה, ואף לא את אוריאל.

על פי ההלכה הפסוקה, שאחד מיסודות עבירת האיומים הוא קליטת האיום אצל המאויים, ובמקרה דנן, לא הוכח שנווה שמע על האיומים, וממילא הם לא נקלטו אצלו.

23. לבסוף טען המערער, שהאירוע הוא בגדר זוטי דברים.

24. המשיב תמך בהכרעת הדין מהטעמים המפורטים בה, והוסיף שהמערער אינו יכול להכחיש את האיומים ולטעון באותה נשימה שהם נאמרו בשל מצוקה וסערת רגשות. באשר לטענה שאין ראיות שנווה, שהוגדר בכתב האישום כ"מתלונן", קלט את האיום, השיב שדי בכך שאוריאל קלט את האיום, שכן "רצו להפחיד את נווה באמצעות אוריאל". לחלופין טען שבהעדר קליטה אצל נווה, מתקיימת עבירת הניסיון לאיים.

עבירת האיומים ופרשנותה

25. סעיף 192 לחוק העונשין קובע:

"192. המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים."

לפי לשון הסעיף, היסוד הפיזי של העבירה הוא איום בכל דרך שהיא בפגיעה באדם, והיסוד הנפשי הוא מודעות לעצם ביטוי דברי האיום, וכן כוונה להפחיד או להקניט את אותו אדם.

בע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל (1989), נקבע, כי **"אינטרס החברה להגן על שלוות נפשו של הפרט (person's peace of mind) מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט."**

בפרשת לם (פסקה 12 לפסק דינה של כבוד השופטת ביניש) נקבע, כי **"הקביעה אם תוכן הביטוי הוא מאיים נעשית על פי אמת מידה אובייקטיבית. הבחינה נעשית מנקודת מבטו של האדם מן היישוב, המצוי בנסיבותיו של המאויים, ולא על פי אמת מידה סובייקטיבית ומנקודת מבטו של המאויים בלבד"**

26. במקרים שבהם תוכן הביטוי מעלה איום לפגיעה באדם אחר, שאינו נוכח, יש אפשרות שהאיום מכווון לשומע עצמו, או - כמו במקרה שלפנינו - שהאיום מכווון לאדם אחר.

27. כאשר האיום מכווון לאחר, מתעוררת שאלת קליטת האיום בתודעתו. בעניין זה פסק בית המשפט העליון

כך (פרשת לם, פסקאות 22-23):

"22. הדרישה כי האיום ייקלט בתודעתו של המאיום היא אינהרנטית לעבירת האיומים נוכח הערכים שעליהם נועדה העבירה להגן - שלווה נפשו, ביטחונו וחירות פעולתו של המאיום. גישת הקליטה מדגישה את התכלית של מניעת ההפחדה ותכלית זו עומדת במרכזה. נראה אפוא כי מאפייניה של גישת הקליטה עולים בקנה אחד עם הערכים המוגנים שביסוד עבירת האיומים. לפיכך דומה כי במצבים שבהם אין המאיום יודע על דבר האיום, אין לומר כי נפגעו הערכים המוגנים שביסוד עבירת האיומים. ... כאשר האיום לא נקלט כלל על ידי המאיום, הרי המאיום לא הועמד בסכנה כי יופחד, והמעשה שבוצע בכוונה להפחיד או להקניט עשוי לעלות לכל היותר כדי ניסיון לבצע עבירה.

23. יש לאמץ את גישת הקליטה ולקבוע כי משמעותו של הרכיב הנסיבתי 'על אדם' היא כי דבר האיום חייב להיקלט אצל המאיום עצמו, ואין די בכך שהאיום נקלט אצל אדם אחר כלשהו. ... מכל מקום, בהיעדר קליטה של דברי האיום אצל המאיום עצמו נותר מעשה האיום בגדר ניסיון בלבד, וזאת אם יצא מגדר שלב ההכנה."

28. כפי שנפסק ברע"פ 8753/15 זילפה צוברי בר נ' מדינת ישראל (2018) (הקו התחתי הוסף):

"עבירה זו היא עבירה התנהגותית, ולכן אין צורך להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה שנקלטה בחושי של המאיום, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי לגבש את העבירה."

דין והכרעה

29. על פי כתב האישום, השיחה שיזם המערער עם אוריאל ליד בית הכנסת התקיימה לאור סירובו של נווה לחתום על הסכם הגירושין, וכדי לגרום לו לחזור בו מסירוב זה. נווה הוגדר בכתב האישום כ"מתלונן" ובפסקת סיכום האשמה (סעיף 2 לפרק העובדות) נכתב: **"במעשיו האמורים המתוארים לעיל, איים הנאשם בפגיעה שלא כדין בגופו ובחירותו של המתלונן בכוונה להפחיד או להקניט את אוריאל."**

יתירה מכך, בכתב האישום לא נטען שהאיום הובא לידיעתו של נווה ונקלט בתודעתו.

30. לנוכח דרישת הזהות בין האדם המאיים לבין האדם שהמאיים מבקש להפחידו או להקניטו, עולה שכתב האישום אינו מייחס למערער עבירה שלמה, אלא שני מקטעים חלקיים של עבירות שונות: כלפי נווה יסוד פיזי בלבד, וכלפי אוריאל יסוד נפשי בלבד.

31. "הכלל הרחב המנחה אותנו בסוגיה זו הוא, שהנאשם זכאי לדעת, מה האשמה המוגשת נגדו. כשאנו משתמשים בביטוי 'אין עונשין אלא אם מזהירין' (הלקוח מיבמות, פא, א [א]), כוונתנו לא רק לציון העבירה אלא גם - כחלק בלתי נפרד ממנה - לפירוט העובדות." (ע"פ 534/84 אסתר אריה (פנחס) נ' מדינת ישראל (1985)).

"לאופן בו מנוסח כתב האישום ישנה השפעה מהותית על יכולתו של הנאשם להתגונן מפני האישומים נגדו" (ע"פ 7150/06 פלוני נ' מדינת ישראל (2008), בפסק דינו של כבוד השופט יורם דנציגר, בפסקה 35; וראו גם רע"פ 9718/04 מדינת ישראל נ' נוארה (2007) (המוזכר בו)).

כפי שנפסק ברע"פ 2581/14 יקותיאל נ' מדינת ישראל (2014) (הקו התחתני הוסף):

"לנוסח של כתב האישום נודעת משמעות ניכרת. כתב האישום הוא המסמך המכונן של ההליך הפלילי ... זהו המסמך עימו נדרש הנאשם להתמודד. הוא המגלה לנאשם מהם המעשים או המחדלים המיוחסים לו ומהן הנסיבות המפלילות שאפפו אותו. הוא אף מודיע לנאשם מיהם העדים העתידיים להעיד כנגדו ובאלה עבירות הוא נאשם, ומאפשר לו להעריך את ה'סיכון' הרובץ לפתחו. במובן זה, כתב האישום שוטח בפני הנאשם את עיקר עמדתה של המאשימה, ומאפשר לו להיערך להליך הפלילי ולכלכל את צעדיו. ... לנוכח מאפיינים אלו של כתב האישום, ברי כי נדרשת הקפדה של ממש על ניסוחו. ... ניסוח בלתי מוקפד של כתב האישום עלול לשבש את הגנת הנאשם. ניסוח שגוי עלול לגרום להתגוננות בלתי אפקטיבית, להתגוננות מפני עניינים בלתי רלוונטיים או ל'הפקרת' קו החזית העיקרי."

מדברים אלה עולה, שניסוחו התקין של כתב האישום הוא אחד מעיקרי ההליך ההוגן, ופגם מהותי בו עלול לפגוע ביכולתו של נאשם להתגונן כהלכה מפני האשמה המיוחסת לו.

32. יחד עם זאת, המשפט הפלילי דן נוהל על יסוד ההנחה **שהמאשים הוא נווה**, שכאמור הוגדר כ"מתלונן", וממילא (ועל אף ניסוח כתב האישום כאמור), שהכוונה להפחיד או להקניט הייתה **כלפי נווה**. גם בסיכומי המאשימה בבית משפט קמא (פרוטוקול מיום 15.3.22) לא נטען שאוריאל היה יעד האיום, או שהייתה כוונה להפחידו או להקניטו.

חזית זו עמדה לעיני ההגנה במהלך המשפט, ועל כן, על אף שהפגם בניסוח כתב האישום יצר ערפל מסוים באשר לחזית המחלוקת, הוא לא שלל מהמערער את האפשרות להתגונן.

לפיכך, ואף שבכתב האישום לא יוחסה העבירה השלמה כלפי נווה, כאמור, ראוי לבחון האם לשיטת המאשימה הוכחה העבירה כלפי נווה, קרי (א) האם הביטוי עצמו הוא איום; (ב) האם הוא נעשה בכוונה להפחיד או להקניט את נווה; (ג) האם האיום נקלט בתודעתו של נווה.

33. באשר ליסוד האחרון, כפי שהובא לעיל, לא הוכח שדברי האיום נקלטו בתודעתו של נווה. איש מעדי התביעה לא העיד שהוא מסר את הדברים לנווה, ונווה עצמו, אף שהיה עד תביעה, לא זומן להעיד.

כפי שנפסק בהלכת למ, כמפורט לעיל, "**בהיעדר קליטה של דברי האיום אצל המאשים עצמו נותר מעשה האיום בגדר ניסיון בלבד**" (שם, פסקה 23).

עולה שהכרעתו של בית משפט קמא כי "**מתקיימים כל יסודות עבירת האיומים**" אינה יכולה לעמוד. יסוד הקליטה אינו מתקיים, ועל כן לא היה מקום להרשיע את המערער בעבירת האיומים המושלמת.

נותר אך לבחון האם התקיימה עבירת הניסיון.

34. באשר לטיבו של הביטוי, אין לקבל את טענת המערער שתוכן הדברים אינו מהווה איום. מדובר בדברים קשים ובוטים, שפירושם האובייקטיבי הוא איום לפגיעה בנווה. כך באשר לאמירה "**כי אם הם לא רוצים שהוריו של המתלונן יחליפו לו חיתולים בלילה אז שיזדרזו עם החתימה**", וכך באשר לאיום החמור יותר, "**אם אני אצטרך למות בשביל הבת שלי אני אמות וגם אנשים אחרים**". כך, גם אם המערער קשר את הביטוי המאיים לכך שהוא עצמו ימות בשביל בתו, הרי שבבחינה אובייקטיבית, בדברים אלה מתקיים היסוד הפיזי של הדרוש לעבירת האיומים.

35. אולם, לפי עדותו של אוריאל, לא כך הוא הבין אותם בזמן אמת. כפי שהעיד בבית המשפט "לא לקחתי את זה קשה וללכת למשטרה כי הוא היה נסער. זה מתוך התרגשות. לא חשבתי לקחת את זה למקום קיצוני." כמובא לעיל, יצחק שמע מאוריאל שבעת שהמערער אמר את הדברים הוא בכה מצער.

אוריאל עצמו לא תפס את הדברים בזמן אמת כדברי איום, אלא כביטוי מוגזם ובוטה של התרגשות ומצוקה, והוא לא העיד שהמערער ביקש שיעביר את הדברים לנווה.

יתירה מכך, לא רק אוריאל אלא גם יצחק ואורית ששמעו מפיו את הדברים בסמוך, מצאו שלא לעשות דבר ביחס לדברי האיום, ואף לא פנו למשטרה בעטיים.;; גם לאחר שאוריאל סבר שנווה הותקף על ידי המערער (וכאמור, לא הוכח שהיתה תקיפה כזו), הוא לא מיהר למשטרה, אלא הלך עם אורית לביתו של המערער כדי ללבן איתו את הדברים.

וכאמור, איש מהם לא מצא לנכון לומר אותם לנווה. לא לפני "התקיפה" ולא לאחריה.

עולה שבמכלול הנסיבות הדרושות לעניין, ועל אף אופים האובייקטיבי המאיים של הדברים שאמר המערער לאוריאל, מתעורר ספק סביר, האם הוא אמר אותם בכוונה להפחיד או להקניט את נווה והאם כך נקלטו אצל אוריאל או אצל אורית ויעקב.

36. אילו היה כתב האישום מנוסח כהלכה, והיתה בו אחדות של זהות האדם המאיים עם זהות האדם שהמאיים ביקש להפחיד - אפשר ששאלת הכוונה המיוחדת כלפי נווה הייתה מתבררת באופן ממוקד יותר בשלב הראיות, וזוכה להתייחסות הנדרשת בסיכומי הצדדים (כאמור בפרשת יקותיאל לעיל). על כן, לאור הפגם בניסוח כתב האישום באופן שלא יוחסה למערער הכוונה להפחיד או להקניט את נווה, ומשנמצא שיש ראיות שאינן מתיישבות עם כוונה כזו ובמידה מסוימת סותרות אותה - מצאתי שלא היה יסוד ראיתי מוצק לקביעה, כי "הנאשם היה מודע להשפעת התנהלותו על המתלונן ולכך שהאחרון יחוש מאוים מהמלל המאיים".

משכך, לא מתקיים היסוד הנפשי המיוחד של כוונה להפחיד או להקניט את נווה, אשר דרוש לעבירת הניסיון לאיים.

סיכום

37. משנמצא שנווה לא קלט את דברי האיום, לא יכולה לעמוד על כנה ההרשעה בעבירת האיומים. אולם, במכלול הנסיבות המפורטות, לנוכח המשקל שיש לתת לפגם המהותי בניסוח כתב האישום באשר לייחוס כוונה להפחיד את נווה, ובשל כך שהוכח שאוריאל לא ראה בהם בזמן אמת דברי איום - לא מתקיים היסוד הנפשי המיוחד, ועל כן אין מקום להרשיע את הנאשם גם בעבירה של ניסיון לאיים.

38. לאור אלה, אציע לחברי לקבל את הערעור ולהורות על זיכויו של המערער מן העבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

דרור ארד-אילון, שופט

עמוד 8

השופטת מרשק-מרום, אב"ד:

לאחר התלבטות, החלטתי להצטרף לתוצאה אליה הגיע חברי, השופט ארד-אילון. אמנם כיום ברור, שהתביעה לא הצליחה להוכיח כי המסר המאיים "נקלט" אצל נווה, כשסוגיה זו כלל לא עלתה לדיון בבית-המשפט קמא (בין השאר לאור קו ההגנה של המערער, לפיו הכחיש באופן גורף את אמירת האיומים). על כן, נותר לדון בשאלה, האם ניתן להרשיע את המערער בעבירה של ניסיון איומים (כאמור **בהלכת לם**, וכפי שפירט השופט ארד-אילון בפסקה 27). למרות שהמלל המפורט בכתב-האישום כולל תוכן מאיים מובהק באופן אובייקטיבי, החלטתי כאמור להצטרף לתוצאה לפיה יש לזכות את המערער בשל עדותו של אוריאל, לפיה התרשם כי המדובר בקריאת מצוקה של המערער אשר בכה בעת אמירת הדברים; העובדה שבית-המשפט קמא ביסס ממצאיו גם על אירוע התקיפה כלפי נווה - אשר לא הוכח; ובעיקר נוכח חוסר הבהירות בצילו נוהל ההליך בשאלה מי הוא מושא האיום, כשכאמור סוגיה זו אף לא נדונה על-ידי בית-המשפט קמא.

דנה מרשק-מרום, שופטת

השופט צלקובניק:

גם אני מצטרף לתוצאה אליה הגיע השופט ארד-אילון, בכפוף להערותיה של האב"ד - השופטת מרשק-מרום.

יורם צלקובניק, שופט עמית

סוף דבר: הערעור על הכרעת-הדין מתקבל, הרשעתו של המערער מבוטלת, והתוצאה היא שהוא מזוכה מעבירת האיומים המיוחסת לו בכתב-האישום.

המזכירות תוודא שפסק-הדין הומצא לב"כ הצדדים, והסניגור ימסור אותו למערער.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשפ"ג, 13 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

דרור ארד-אילון, שופט

יורם צלקובניק, שופט עמית

דנה מרשק מרום, שופטת